

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Llacio'r Gofynion Adrodd mewn Ysgolion (Cymru) (Coronafeirws) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan y Grŵp Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Llacio'r Gofynion Adrodd mewn Ysgolion (Cymru) (Coronafeirws) 2021. Rwyf wedi fy modloni bod y manteision yn cyfiawnhau'r costau tebygol.

Jeremy Miles AS

Gweinidog y Gymraeg ac Addysg

25 Mai 2021

Disgrifiad

1. Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio nifer o ofynion adrodd presennol ysgolion mewn ymateb i effaith y coronafeirws ar ysgolion.

Materion o ddiddordeb arbennig i'r Senedd

2. Dim.

Y cefndir deddfwriaethol

3. Y pwerau cyfreithiol dros wneud y Rheoliadau arfaethedig yw adrannau 29(3) a (5), 408(1), 537(1), (4) a (7), 537A(1), (2) a (3) a 569(4) o Ddeddf Addysg 1996, adrannau 19(1) a 54(3) o Ddeddf Addysg 1997 ac adrannau 30(1) a 210(7) o Ddeddf Addysg 2002. Rhoddwyd y swyddogaethau uchod sydd yn Neddf Addysg 1996 a Deddf Addysg 1997 i'r Ysgrifennydd Gwladol ac fe'u trosglwyddwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999. Rhoddwyd y swyddogaethau uchod sydd yn Neddf Addysg 2002 i Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae'r holl swyddogaethau uchod yn arferadwy bellach gan Weinidogion Cymru yn rhinwedd paragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.
4. Mae'r adrannau hyn yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau mewn perthynas â darparu gwybodaeth gan awdurdodau lleol, ysgolion a gynhelir ac mewn perthynas â disgyblion unigol, yn y drefn honno.
5. Gwneir y Rheoliadau o dan y weithdrefn penderfyniad negyddol.

Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

6. Ar adeg pan fo pob un ohonom yn parhau i ymateb i bandemig y coronafeirws a'i oblygiadau, mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod ei bod yn bosibl na fydd ysgolion, awdurdodau lleol a chyrff llywodraethu yn gallu cydymffurfio â rhai gofynion adrodd statudol. Gallant hefyd osod baich gweinyddol anghymesur ar y sawl sy'n gyfrifol.
7. Mae Rheoliadau Llacio'r Gofynion Adrodd mewn Ysgolion (Cymru) (Coronafeirws) 2021 yn dod â'r newidiadau deddfwriaethol angenrheidiol i rym sydd:
 - Yn diwygio **Rheoliadau Adroddiadau Blynyddol Llywodraethwyr Ysgolion (Cymru) 2011**.
 - Yn diwygio **Rheoliadau Adroddiad Pennaeth i Rieni a Disgyblion sy'n Oedolion (Cymru) 2011**.
 - Yn diwygio **Rheoliadau Gwybodaeth Ysgolion (Cymru) 2011**.

- Yn diwygio **Rheoliadau Gwybodaeth am Berfformiad Ysgolion (Cymru) 2011**.

Rheoliadau Adroddiadau Blynyddol Llywodraethwyr Ysgolion (Cymru) 2011 ("y Rheoliadau Adroddiadau Blynyddol")

8. Mae'r Rheoliadau Adroddiadau Blynyddol yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff llywodraethu ysgolion lunio adroddiad blynyddol, yn cynnwys gwybodaeth am berfformiad yr ysgol yn erbyn targedau a gyhoeddir. Byddai'n amhriodol i adroddiadau sydd i gynnwys data mewn cysylltiad â blwyddyn ysgol 2020/21 gynnwys data ar berfformiad a phresenoldeb, gan na fydd modd eu cymharu â blynyddoedd blaenorol. Felly, mae rheoliad 2 o'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r Rheoliadau Adroddiadau Blynyddol i addasu cynnwys adroddiadau a lunnir mewn perthynas â blwyddyn academaidd 2020/21, fel na fydd gwybodaeth am ddata ar berfformiad a phresenoldeb yn cael ei chynnwys mewn unrhyw adroddiad gan lywodraethwyr ysgolion. **Bydd dyletswydd statudol ar gyrrff llywodraethu i lunio adroddiad yn parhau.**
9. Gwybodaeth i'w heithrio mewn perthynas â blwyddyn ysgol 2020/21:
- y Crynodeb o Berfformiad Ysgol Uwchradd mwyaf diweddar; a
 - nifer yr absenoldebau awdurdodedig ac anawdurdodedig yn y flwyddyn ysgol.

Rheoliadau Adroddiad Pennaeth i Rien i Disgyblion sy'n Oedolion (Cymru) 2011 ("y Rheoliadau Adrodd")

10. Mae'r Rheoliadau Adrodd yn ei gwneud yn ofynnol i benaethiaid lunio adroddiad ar gyflawniadau addysgol disgyblion, bob blwyddyn ysgol, a sicrhau ei fod ar gael i bob rhiant neu ddisgybl sy'n oedolyn. Ar gyfer blwyddyn ysgol 2020/21, bydd rhywfaint o'r wybodaeth a fyddai fel arfer yn cael ei chynnwys mewn adroddiad, naill ai ddim ar gael, ddim yn ystyrllon neu'n cael ei hystyried yn amhriodol. Er y bydd **darparu adroddiadau mewn perthynas â phob dysgwr yn parhau i fod yn ddyletswydd ddiamod**, mae rheoliad 3 o'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r gofynion yn y Rheoliadau Adrodd fel bod cynnwys adroddiadau am gyflawniadau addysgol dysgwyr yn cael ei ddiwygio ar sail "ymdrechion rhesymol". Mae hyn yn golygu y dylid ystyried bod angen trin unrhyw ddyletswyddau y mae rheoliad 3(3) o'r Rheoliadau Adrodd yn eu gosod ar benaethiaid o ran adroddiadau sy'n ymwneud â blwyddyn ysgol 2020/21 fel rhai wedi'u cyflawni, os yw'r pennaeth wedi gwneud ymdrechion rhesymol i gyflawni'r ddyletswydd.

Rheoliadau Gwybodaeth Ysgolion (Cymru) 2011 ("y Rheoliadau Gwybodaeth Ysgolion")

11. Mae'r Rheoliadau Gwybodaeth Ysgolion yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol gyhoeddi prosiectws ysgolion cyfansawdd ac i ysgolion gyhoeddi eu prosiectws unigol eu hunain, ac mae'n nodi'r wybodaeth sydd angen i'r ysgolion ei chynnwys. Mae rheoliad 4 o'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r Rheoliadau Gwybodaeth Ysgolion i beidio â chyhoeddi data ar absenoldeb awdurdodedig ac anawdurdodedig mewn perthynas â blwyddyn ysgol 2020/21 mewn unrhyw brosiectws ysgol.

Rheoliadau Gwybodaeth am Berfformiad Ysgolion (Cymru) 2011 ("y Rheoliadau Perfformiad")

12. Mae'r Rheoliadau Perfformiad yn darparu ar gyfer adrodd ar ganlyniadau asesiadau athrawon ac arholiadau (o ysgolion a chyrrff llywodraethu i awdurdodau lleol a Gweinidogion Cymru). Cyhoeddwyd, ar gyfer 2020/21, y bydd asesiadau athrawon ar gyfer diwedd cyfnod allweddol (y Cyfnod Sylfaen, Cyfnod Allweddol 2 a Chyfnod Allweddol 3) a'r gofynion cymedroli cysylltiedig yn cael eu datgymhwyso ac y bydd asesiadau parhaus a phersonol (y Cyfnod Sylfaen, Cyfnod Allweddol 2 a Chyfnod Allweddol 3) yn parhau ar sail "ymdrechion rhesymol". Felly, mae rheoliad 5 o'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r Rheoliadau Perfformiad i ddileu'r dyletswyddau ar gyrrff llywodraethu ac awdurdodau lleol i ddarparu data i awdurdodau lleol a Gweinidogion Cymru, yn y drefn honno, ar ganlyniadau asesiadau statudol mewn perthynas â blwyddyn ysgol 2020/21.

Ymgynghori

13. Cynhaliwyd ymgynghoriad tair wythnos ar y newidiadau deddfwriaethol yn unol ag adran 408(5) o Ddeddf Addysg 1996 rhwng 5 Mawrth a 26 Mawrth 2021. Tynnwyd sylw rhanddeiliaid allweddol at yr ymgynghoriad, gan gynnwys awdurdodau lleol, consortia rhanbarthol, llywodraethwyr ysgolion a'r undebau athrawon.

14. Cafwyd 21 o ymatebion ac roedd y rhan fwyaf ohonynt (20) yn cytuno â'r ddeddfwriaeth arfaethedig. Nid ystyriwyd bod angen unrhyw ddiwygiadau i'r Rheoliadau drafft. Mae crynodeb o'r ymatebion i'r ymgynghoriad ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru: <https://llyw.cymru/llacior-gofynion-adrodd-mewn-ysgolion-2021>.

Asesiad Effaith Rheoleiddiol

15. Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

16. Oherwydd y costau a'r manteision tebygol o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn, nid ystyrir ei bod yn angenrheidiol cynnal Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Mae angen rhoi Rheoliadau Llacior Gofynion Adrodd mewn Ysgolion

(Cymru) (Coronafeirws) 2021 ar waith er mwyn cael gwared â beichiau amhriodol neu anymarferol ar ysgolion ac awdurdodau lleol mewn ymateb i bandemig y coronafeirws.